

Täysistunto

Maanantai 7.12.2020 klo 13.59—18.43

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 167/2020 vp
Toimenpidealoite TPA 139/2020 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 31/2020 vp

Toinen käsittely, ainoa käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Toiseen käsittelyyn ja ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Nyt voidaan toisessa käsittelyssä hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Lopuksi päätetään ainoassa käsittelyssä toimenpidealoitteesta.

Keskustelu

15.54 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Hallitus on kiristämässä lämmityspolttoaineiden verotusta 105 miljoonalla eurolla vuonna 2021 alentamalla yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotannon verotukea ja korottamalla lämmityspolttoaineiden veroja. Lämmityspolttoaineiden verotuksen kiristäminen heikentää erityisesti maaseudulla asuvien ihmisten toimeentuloa. Haja-asutusalueiden asukkaat joutuvat maksamaan enemmän asumisestaan energiaverotuksen kiristämisen seurauksena, ja tämä on myös vastoin hallituksen puhetta ilmastotoimien sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta. Koronakriisin johdosta on entistä tärkeämpää huolehtia siitä, etteivät asumisen kustannukset nouse entisestään.

Osana lämmityspolttoaineiden veronkorotusta myös turpeen verotus kiristyy. Turpeen käytön nopea alasajo tulee käytännössä johtamaan siihen, että lämmöntuotannossa käytetään jatkossa entistä enemmän kivihiiltä ja öljyä. Myös puun poltto energiantuotannossa tulee lisääntymään, mikä on ympäristönäkökulmasta erittäin huono asia. Hiljattain uutisoitiin myös, että energialaitokset joutuvat varautumaan ennakoitua nopeammin turpeenpoltosta luopumiseen, sillä turvetuotanto on lähes pysähtynyt Suomessa. Osa energialaitoksista on jo turvautunut ulkomaiseen hakkeeseen, sillä kotimaisen energiapuun riittävydestä ei ole takeita. Kotimaisen turpeen korvaaminen ulkomaisella tuotannolla ei tue kestäväää kehitystä.

Energiaintensiivisen teollisuuden kilpailukyvystä ja työllisyydestä on huolehdittava, eikä koronatilanteessa vientiteollisuuden kustannusten kasvattaminen ole järkevää. Energiaverouudistus on tehtävä tavalla, joka mahdollistaa siirtymän puhtaampiin ratkaisuihin kilpailukyvyyn säilyttäen.

Arvoisa puhemies! Ehdotan, että eduskunta hyväksyy tähän mietintöön liitetystä kolmannessa vastalauseessa esitetyt kolme lausumaehdotusta, jotka ovat siellä edustaja Essayah'n nimissä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 159/2020 vp

Ensimmäisessä lausumaehdotuksessa edellytetään, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin työkone- ja lämmityspolttoaineiden verotuksen kiristämisen perumiseksi.

Toisessa lausumaehdotuksessa ehdotetaan, että hallitus peruu toimenpiteet, joilla kotimainen turvetuotanto ajetaan päästökauppamekanismia nopeammin alas, koska se johtaa ulkomaisten fossiilisten polttoaineiden lisääntyvään käyttöön ja raakapuun ohjautumiseen polttoon.

Kolmannessa lausumaehdotuksessa esitetään, että energiaintensiivisen teollisuuden kilpailukyvystä ja työllisyydestä on huolehdittava ja siksi veronpalautusten porrastetut leikkaukset on laadittava tavalla, joka mahdollistaa täyden viiden vuoden siirtymäajan eri teollisuusaloille.

15.57 **Sari Tanus kd:** Arvoisa herra puhemies! Ihan ensiksi haluan sanoa, että kannatan edustaja Räsänen vastalauseen numero 3 mukaisia lausumaehdotuksia.

Meidän todellakin täytyy huolehtia, kun ajattelemme luonnonvaroja, luonnonvarojen kestävä käytön periaatteen toteutumisesta. Siitä meidän on huolehdittava, mutta se on tehtävä politiikkajohdonmukaisesti ja pitkäkestoisesti. Ja nyt, kun ajattelemme tätä hallituksen esitystä, niin tässä kyllä asia kääntyy tietyllä tavalla pääläelleen. On ajatuksena ja kärkeänä, tavoitteena, luonnonvarojen kestävä käyttö ja meidän päästöjemme vähentäminen hyvinkin voimakkaasti. Mutta, aivan niin kuin tuossa edustaja Räsänen puheessa tuli selkeästi ilmi, jos ajamme kotimaista turvetuotantoa niin voimakkaasti alas kuin nyt on tapahtumassa, päästökauppamekanismia nopeammin, niin se kyllä tulee johtamaan ulkomaisten fossiilisten polttoaineiden lisääntyvään käyttöön ja sen lisäksi myös raakapuun käyttöön.

Kun ajattelemme kestävä kehitystä, niin aivan keskeistä on se, että kun teemme näitä päätöksiä, niin meidän täytyy arvioida sekä lyhyen että pitkän ajan vaikutuksia sekä meillä kotimaassa, kotimaan rajojen sisäpuolella, että myös sitten ulkomailla kansainvälisesti ja eritoten meidän rajojemme läheisyydessä. Ja pääsääntö tietysti on, että meidän toimemme eivät saisi vaikuttaa niin, että se toisi haittaa myöskään muualla. Mutta myöskin: mitkä ovat pitkän tähtäimen vaikutukset meillä täällä Suomessa?

On ihan selvää, että energiaintensiivisen teollisuuden kilpailukyvystä ja työllisyydestä on huolehdittava, ja siksi veronpalautusten porrastetut leikkaukset on laadittava tavalla, joka mahdollistaa täyden viiden vuoden siirtymäajan eri teollisuusaloille, se on tuossa lausumaehdotuksessa myöskin.

Sitten tuo työkone- ja lämmityspolttoaineiden verotuksen kiristämisen peruminen: kun me ajattelemme yrittäjiä, teollisuutta, kilpailukykyä ja varsinkin tässä koronatilanteessa kaikkia haasteita, niin kyllähän siellä — oli pa kyse lämmityspolttoaineista tai työkonepolttoaineista — jos polttoaineiden verotusta nostetaan, niin se ei kyllä millään tavalla helpota ja edesauta näiden yrittäjien pärjäämistä.

Kestävä kehitystä on vietävä eteenpäin. Luonnonvaroja on käytettävä kestävästi, eletävä, toimittava ja tehtävä työtä tasapainossa ympäristön ja luonnon kanssa. Mutta se edellyttää sitä, että me näitä päätöksiä tehdessämme arvioimme kokonaisvaltaisesti, mitä päätökset tarkoittavat niin lyhyellä kuin pitkällä aikajänteellä niin meillä Suomessa ja lähiympäristössä kuin kansainvälisesti. Ja sen vuoksi, niin kuin sanottu, tätä esitystä tulee lausumin korjata. — Kiitos.

16.01 **Matias Marttinen kok:** Herra puhemies! Täällä on pidetty hyviä puheenvuoroja kollegoiden toimesta liittyen tähän energiaveropakettiin. Totean ensin alkuun, että me

Pöytäkirjan asiakohta PTK 159/2020 vp

olemme esittäneet ykköskäsittelyssä pykälämuutoksia tähän esitykseen, mutta ne on tietysti jo salissa äänestetty, ja siitä mennään eteenpäin. Mutta, puhemies, totean siitä vain sen verran, kun tässä on noussut esille tämä energiaintensiivisen teollisuuden energiaveron palautuksen tilanne, että tosiaan kokoomus on esittänyt vastalauseessaan, että tätä laskentakaavaa muutettaisiin, koska tämä on tullut esille valiokunnan kuulemisissa ja on käynyt ilmi, että kuitenkin tämä laskentakaava, joka tässä hallituksen esityksessä on ollut, tulee joltamaan siihen, että erityisesti tuolla raskaan teollisuuden puolella, muun muassa metsäteollisuudessa, tilanne on se, että useilta yrityksiltä käytännössä tämä palautus leikkaantuu jo vuoden tai kahden jälkeen eikä tämän siirtymäajan puitteissa. Se energiaveron palautuksen porrastussysteemi on ikään kuin rakennettu liian tiukaksi. Sen takia esitimme siihen, että sitä poistumaa oltaisiin muutettu siten, että myös nämä yritykset sitten saisivat sen hyödyn siitä ja voisivat myös ikään kuin sopeutua siihen tulevaan muutokseen. Mutta tämä asia on nyt siltä osin sitten käsitelty. Haluan kuitenkin tässä sanoa ääneen, että olemme tämän muutoksen esittäneet, ja täällä on useampi kollega, joka on nyt tässäkin keskustelussa tuonut tämän asian esille. Tämä on hyvä meidän kuitenkin tiedostaa, se, minkätyyppisiä vaikutuksia tällä esityksellä tulee tässä muodossa olemaan.

Herra puhemies! Totean toisen asian, mistä meillä on täällä lausumaehdotus vastalause kakkosessa, joka liittyy tähän kierrätysteollisuuden tilanteeseen, ja haluan kyllä kiittää valtiovarainvaliokuntaa oikein hyvästä yhteistyöstä. Elikkä meillä on tullut esille tämän esityksen käsittelyn aikana, että osa kierrätysteollisuuden toimijoista ei käytännössä ole tällä hetkellä sähköveron kakkosluokan piirissä vaan he maksavat sähköveroluokka ykkösen mukaan sähköveroa, ja näin ollen heidän kilpailutilanteensa markkinoilla on huonompi kuin esimerkiksi sellaisilla toimijoilla, jotka käyttävät neutraalista raaka-ainetta. Jos kuitenkin ajatellaan, että meillä on vahva tavoite edistää tätä kiertotalouden merkitystä Suomessa, niin onhan tämä tilanne aika lailla järjetön.

Sen takia, puhemies, esitän, että eduskunta hyväksyisi tämän vastalause kakkosen mukaisen lausumaehdotuksen, joka koskee tätä teollisuuden kierrätysmateriaalien käsittelyä.

16.04 Ville Vähämäki ps: Kunnioitettu puhemies! Minä puolestani teen vastalauseen 1 mukaiset lausumaehdotukset. Näistä ensimmäinen koskee tätä mainittua lattiahintamekanismia. Meidän mielestämme hallituksen tulisi vielä pohtia sitä, kannattaako sitä säätää ollenkaan. Toki sitä ei tässä itsessään säädetä, mutta sitä sivutaan tässä mietinnössä.

Toinen lausumamme koskee tätä täyttä viiden vuoden kompensatiota kaikille teollisuudenaloille, ja muutenkin haluaisimme minimoida sähköä paljon käyttävälle teollisuudelle syntyvät lisäkustannukset.

Itse mietinnöstä: Sehän on sinänsä fiskaalinen, ja päätavoite toisaalta on vähentää päästöjä mutta toisaalta sitten saada valtion kassaan lisää tuloja. Sinänsä tässä on kuitenkin se huono puoli, että tämä itsessään kasvattaa asumisen, lämmityksen, liikkumisen ja polttoainesten kustannuksia ja on sitä kautta ihmisten elämisen ja liikkumisen kustannuksia selkeästi kasvattava. Me teimme näihin vastalauseen. Toki ne esitykset olivat pykälämuotoisia, ne äänestettiin kumoon jo ensimmäisessä käsittelyssä.

Sitten aivan lopuksi haluaisin todeta, että kuitenkin tähän mietintöön sisältyvä lausumaehdotus, mikä täällä mietinnössä itsessään valiokunnan esittämänä on, on hyvä ja oikeasuuntainen ja se huomioi niitä huolia, mitä meidän teollisuudelle, joka paljon sähköä käyttää, tämän esityksen suhteen on.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 159/2020 vp

Kaiken kaikkiaan uskon, että me kaikki haluamme pitää Suomessa tämän meidän teollisuuskenttämme hyvänä ja monipuolisena ja mahdollistaa sen, että kun siellä saman yhtiön sisällä kuitenkin ne monet yksiköt ovat kansainvälisiä ja ne kilpailevat toisiaan vastaan, niin ei synny sellaista kilpailutilannetta, että Suomesta joudutaan yksikkö ajamaan alas. Se, että me omalla lainsäädännöllämme olisimme tuottaneet semmoisen tilanteen, että meidän suomalainen yksikkö ei pysty kilpailemaan toista, ulkolaista yksikköä vastaan, olisi todella epätoivottava, ja siihen on valiokuntakin osaltaan halunnut kiinnittää huomiota — näin olen asian käsittänyt.

16.06 Riikka Slunga-Poutsalo ps: Arvoisa puhemies! Kannatan Ville Vähämäen tekemiä esityksiä.

16.06 Jukka Kopra kok: Arvoisa herra puhemies! Kannatan edustaja Marttisen tekemiä esityksiä.

16.06 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Nyt kun on energiasta kysymys, en kuitenkaan meinaa puhua vain lämpimikseni. Tarkoitus on nostaa esille niitä seikkoja, joita edustaja Vähämäki toi esille. Näin satakuntalaisena voin sanoa, että muutamia vuosia sitten konsernin sisäisessä vertailussa juuri Raumalla sijaitseva paperikone koki sen kohtalon, että saksalainen energiaintensiivisen teollisuuden veronpalautusjärjestelmä toimi niin hyvin, että vaikka ymmärrykseni mukaan ja minulle kerrotun mukaan kyllä Raumalla paperikone oli tehokkaampi ja tuottavampi, se ei vain riittänyt.

Näitä veroetuksia nyt leikattaessa toivon, että hallitus ja valiokunta ovat myös sitten syvällisesti pohtineet, että ei tapahtuisi samanlaista tilannetta nyt tässä kohtaa. Ainakin esille on tuotu muutaman laitoksen osalta sellaisia valinnaisia tilanteita. Toki jokainen, joka puhuu omasta puolestaan, haluaa tietysti sitä perustella maalaten mustan tulevaisuuden, mutta toivotaan niin, että tässä nyt ei kävisi sillä lailla, että näitten kansainvälisten konsernien sisällä tapahtuu sellaista pohdintaa. Ja varsinkin tietysti tuolla metsäsektorin puolella nämä ovat ehkä sitten kaikkein lähimpänä, mikä koskee suomalaisia.

Tässä kohtaa haluan tietysti kiittää hallitusta siitä, että mäntyöljyltä näitä veroetuksia on vähennetty, sillä en näe mitään järkeä siinä, että valtion tuella mäntyöljyä poltetaan männän päällä, kun siitä on ilman valtion tukia huomattavasti parempi mahdollisuus tehdä korkeajalosteisia tuotteita. Tämä on erinomainen linjaus, ja kyllä minä uskon, että tuolla Satakunnassa ja Oulun seudulla ollaan mielissään siitä, että mäntyöljystä jalostetut tuotteet, jotka ovat erittäin korkealaatuisia, ovat paremmassa kilpailuasemassa, ja näin turvataan sen raaka-aineen asema, kun aiemmin on virheellisesti EU:ssa saatu läpi, että se olisi jätettä ja tähdettä. Ei, se on vain neitseellinen raaka-aine sinällään, joka on otettu prosessissa talteen ja jota hyödynnetään. Näin ollen jotakin positiivistakin tässä on.

Lopuksi voisi sanoa, että kauhistuksella katselen sitä hakkeiden tuontimäärää, jota Suomeen tällä hetkellä tuodaan. Toivottavasti sieltä ei tule niitä tuholaisia, jotka eivät sitten katso, onko kysymyksessä talousmetsä vai suojeltu metsä. Kyllä ne syövät ihan kaiken puun, kun tarjolle tulee.

16.10 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa herra puhemies! Haluan kiinnittää tässä hallituksen esityksessä huomiota itse asiassa samaan vaikutukseen, johon edellinen puhuja, edustaja Myllykoski, ja myös edustaja Vähämäki kiinnittivät huomiota. Tämä pohjaolettamushan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 159/2020 vp

on varsin hyvä, että Suomessa nyt lasketaan teollisuudenkin sähkövero sinne eurooppalaiselle minimitasolle, mutta sitten kun se muutaman vuoden siirtymäajan aikana poistuu, niin se poistuma-aika tietenkin kohtelee meidän teollisuuslaitoksiamme eri tavalla. Ja vaikka valiokunta on mietinnössään ottanut huomioon sen, että liikevaihtoon suhteutettuna muutos ei välttämättä ole kovinkaan suuri, niin sitten kuitenkin näissä yksikkökohtaisissa kilpailukytekijöissä se muutos voi olla erittäin vaikuttava. Siksi kysymys on siitä, kuinka Suomessa sijaitsevat tehtaat näillä kansainvälisillä konserneilla myös pysyisivät täällä eikä meidän päätöstemme seurauksena sitten aiheutuisi tilannetta, jossa vaikkapa Ruotsissa tai Saksassa olevat vastaavanlaiset laitokset vaikkapa samankin konsernin sisällä saisivat kilpailuetua. Joten tietenkin, jos mieltii yhteiskuntavastuun kannalta ja kansanedustajien ja päätöksentekijöiden kannalta, niin meidän pitäisi välttää senkaltaisia päätöksiä, jotka aiheuttavat sitten tietynlaista epävarmuutta, ja valitettavasti me tiedämme, että osassa laitoksissa nyt voi olla epävarmuutta sen suhteen, että kilpailutilanne hetkellisesti osassa laitoksia heikkenee, kunnes tämä siirtymä on kokonaan poistunut.

No, tietenkin noilla laitoksilla kokonaisuudessaan se kilpailukyky muodostuu monista asioista, mutta energiantensiivisellä teollisuudella energia on tietenkin yksi merkittävin, yhdistettynä sitten työvoiman kustannuksiin. Joten on erittäin tärkeää, että kun lainsäädäntöä tehdään, niin sitä tarkastellaan aina kansainvälisestä näkövinkkelistä, ja jos Saksa käyttää erilaisia huojennusmekanismeja tai jos Ruotsi käyttää niitä kaikessa laajuudessaan, niin silloin Suomenkin täytyy siinä samassa kilpailuympäristössä käyttää näitä samassa laajuudessa.

Valitettavasti tähän ei saatu senkaltaista muutosta, että voisimme varmuudella sanoa, että millekään laitokselle tästä ei synny muutaman vuoden siirtymäajan aikana ongelmia, mutta on tietenkin hyvä, että valiokunta laittoi sinne lausuman siitä, että hallituksen täytyy myös ryhtyä sitten tarvittaviin toimiin, jos paljastuu, että tästä seuraa joidenkin laitosten osalta työllisyyttä heikentäviä seurauksia, koska valitettavaa on se, että vaikuttaa aina joskus, että poliitikot heräävät siinä vaiheessa, kun Kaipolasta menee tehdas kiinni tai jossain ollaan menty jo niin pitkälle, vaikka meidänhän pitää toimia tietenkin sillä tavoin, että minimoidaan ne, ettei niitä laitoksia sitten mistään sulkeutuisi.

16.13 Johannes Koskinen sd: Herra puhemies! Ensimmäisessä käsittelyssä jo laajalti keskusteltiin tästä energiaveropaketin sisällöstä ja siihen liittyvistä ongelmista. Kaksi seikkaa on erityisesti syytä todeta:

Maa- ja metsätalouden markkinahintojen kehitys on ollut sellainen, että tämä veronkorotus elokuun alussa esimerkiksi liikennepolttoaineiden osalta ei ole näkynyt niissä käytännön hinnoissa. Ne pyörivät siellä samoissa luvuissa kuin keväällä, eli nämä viikoittaiset ailahtelut jakeluyhtiöiden hinnoissa ovat isompia kuin mitä tuo veronlisäyksen vaikutus. Ja kyseessä on olikin tällainen inflaatiotarkistus, niin kuin edellisen hallituksen ajanakin on tehty, ja myös suuruusluokka samantasoinen.

Toisena asiana: Tämä edellä keskustelussa muun muassa edustaja Vähämäen ja edustaja Kulmunin esille ottama asia noteerattiin vakavasti tuolla valiokunnan työskentelyssä, ja siihen liittyy sitten tuo ponsi. Tärkeää on tosiaan, että seurataan tilannetta, miten erityyppisiä energiantensiivisiä teollisuusyrityksiä tämä muutos kohtelee. Kokonaisuutenahan hallituskauden aikana teollisuuden kustannukset tulevat näiden energiaveropäätösten myötä laskemaan yhteensä jopa sadoilla miljoonilla euroilla. Erityisen tärkeää siinä on, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 159/2020 vp

teollisuuden sähkövero laskee EU:n minimitasolle. Nämä toimet kokonaisuudessaan helpottavat yritysten tilannetta ja myöskin työllisyyden kohentamista.

Mutta sitten tähän ongelmaan yksittäisten laitosten ja yritysten osalta on vaikea kehittää suoraan lain tasolla ratkaisua, ja tärkeätä on nyt nopea reagointi sitten, jos ongelmia ilmenee. Meillä on ikäviä kokemuksia siitä, että yritys, isokaan yritys niin kuin esimerkiksi Kaipolan tehtaiden tilanteessa ja tapauksessa, ei ota sitten ajoissa yhteyttä, että voitaisiin hakea jotakin keinoa, jolla toimintojen jatkuminen Suomessa ja työpaikkojen turvaaminen voisi onnistua. Tässä tämän ponnemisen avulla toivottavasti on tällainen herätevaikutus, että jos tosiaan sitten yritys- ja tehdaskohtaisia ongelmia on edessä, niin niihin haetaan yhdessä ratkaisua niin yksityissektorin ja elinkeinoelämän kuin sitten hallituksen ja poliittisen järjestelmän toimin. — Kiitos.

16.16 Jari Myllykoski vas: Arvoisa puhemies! Jäi toteamatta se, minkä edustaja Kulmuni toi tuossa esille, että kuitenkin siihen ponteen saatiin jotakin, mutta sehän, millä lailla sitten pystytään toteuttamaan siinä tilanteessa enää niitä, tarkoittaisi sitä, että konsernissa tämä suomalainen tytäryhtiö osaisi tulla jo sitten lypsylle siinä vaiheessa, uhatakseen, että laitosta ollaan sulkemassa, ja se on varmasti myös vähän hankala tilanne.

Kaipolan kohdalla ei hallituksella olisi ollut mitään mahdollisuuksia reagoida. Se päätös tehtiin yhtiössä, eikä niistä talouden tunnusluvuista kukaan olisi voinut uskoa, että se nyt tehdään. Voisi laskea, että yli 70 000 euroa per henkilö tuotettiin yritykseen rahaa viivan alle, niin että eivät kenenkään tuntosarvet voi aistia sitä, mitä on tapahtumassa.

Itse sanoisin, että tässä enemmänkin on ollut kysymys siitä, että Suomessa tehtaantuloksesta on konsernille niin paljon edullisempaa kuin esimerkiksi Saksassa. Jos kannattava konserniyritys sulkee Saksassa laitoksensa, tulee siitä erittäin kallis kokonaisuus konsernille, mutta kun se tehdään Suomessa, niin yhteiskunta ottaa kopin työttömien hoitamisesta ansiopäivärahojen, järjestelyjen maksamisella. Tässä kohtaa meillä pitäisi olla sitten muutakin — että niin sanotusti herkällä korvalla koetettaisiin hoitaa näitä asioita. Mutta tässä kohtaa en usko, että energia oli se pääasia, vaan paperimarkkinat kun vähenevät koko ajan, niin nyt jo oli syytä tehdä joitakin sellaisia päätöksiä, ettei kallis lasku tullut konsernille syliin. Ja se oli tietysti suomalaisten työntekijöiden ja alihankintayritysten osalta todella ikävää, eikä niin soisi tapahtuvan.

16.18 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa herra puhemies! Täytyy vielä käyttää puheenvuoro nimenomaan kansainvälisestä kilpailukykykäsittelmästä. Totta kai me voimme laittaa erinäköisiä tukimekanismeja sinne, mutta meillä eivät tule loppuviimein ikinä riittämään rahat siihen, että me kilpailisimme Ranskan tai Saksan tai muiden maiden tukimekanismien kanssa, vaan siksi meille pienenä vientimaana on tietenkin tärkeää, että me pääsisimme EU:n sisämarkkinoilla yhteisymmärrykseen siitä, mitä ne mekanismit ovat, ja sitten hyödynnetään maksimaalisesti niitä mekanismeja.

On totta kai niin, että meillä on tässäkin kansainvälistä kilpailukykyä vahvistava ajatus, että sähkövero laitetaan nyt vihoviimein sinne eurooppalaiselle minimitasolle, millä se vaikkapa Ruotsissa jo on ollut. Mutta kun meillä kuitenkin sattuu olemaan edelleenkin Suomessa vaikkapa paperiteollisuutta, niin etenkin aikana, jolloin me joudumme taistelemaan joka ikisestä työpaikasta, meidän ei nyt kannattaisi itse olla edesauttamassa sitä, että konsernin sisällä ruotsalaisen paperitehtaan kilpailukyky hetkellisesti paranee, vaan sen suomalaisen paperitehtaan kilpailukykyä. Ja tästä on se huoli ja epävarmuus olemassa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 159/2020 vp

Kaiken kaikkiaanhan tämä sähköveron alentaminen on ehdottoman hyvä asia, jos miettii vaikkapa terästeollisuutta tai tulevaa, uutta, Suomeen investoivaa teollisuutta. Mutta sitten yritystenkin investointihalukkuus on hyvin paljon kiinni myös psykologiasta, koska jokaisella maalla on varmasti sitten erilaisia vahvuuksia ja heikkouksia ja maantiedettä, kuinka pitkä matka on markkinoille ja mikä on missäkin vaiheessa se tilanne, joten siksi meille tietenkin on keskeistä se, että me olisimme eurooppalaisella ja kansainvälisellä tasolla mahdollisimman kilpailukykyisiä.

Aina välillä kuulee tietenkin senkin kaltaista luovan tuhon ajattelua, että ei sille voi mitään, jos nyt lähtee työpaikkoja vaikkapa omasta vaalipiiristäni Kemistä, jossa on vanhaa, yli sata vuotta siellä ollutta, vahvaa teollisuutta, merkittävä vientikeskittymä, niin kuin monissa tämän maan alueista. Kuitenkin työttömyys on ollut pitkään varsin korkeaa. Mitä sanotaan näille ihmisille, jotka pahimmillaan joutuvat työttömiksi? Kyllähän meidän täytyy miettiä, miten me saamme pidettyä ne raskaan teollisuuden työpaikat ja samalla niitä koko ajan myös uudistettua — eikä niin, että ei haittaa, että jostakin lähtisi työpaikkoja pois. Kyllä se on aina katastrofi vähintään alueellisesti, mutta monesti myös kansallisesti, kun mietitään, kuinka paljon siitä syntyy meilläkin täällä keskustelua.

Ja jos miettii myös niitä isoja raskaan teollisuuden yksikköjä, niin missä vaikkapa sitä kiertotaloutta tehdään? Kyllä se on niissä vahvoissa perusteollisuuden yksiköissä, jotka luovat sen pohjan ja pystyvät tekemään kansainvälistä kauppaa jatkuvasti ja sen lisäksi kehittämään. Kilpailu on niin kovaa, että varmasti joka ikinen paperitehdas Suomessakin tietää, että täytyy uudistua ja pärjätä markkinoilla ja kilpailla.

Meidän tehtävämme on minusta huolehtia siitä, että suomalaiset paperitehtaat eivät joudu missään vaiheessa heikompaan tilanteeseen kuin mitkä ovat kilpailuedellytykset suhteessa vastaaviin saksalaisiin ja ruotsalaisiin tehtaisiin.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.